

Historie - Trutnov

Budovy SLŠ jsou v okrajové části města Trutnova. V jejich okolí se rozkládá městský park s mnoha zajímavými dřevinami. Město Trutnov je okresním městem a jedním z výchozích míst do nejvyšších českých hor Krkonoš. V nich se nachází nejstarší národní park České republiky (KRNAP). Dnešní lesnická škola v Trutnově má své kořeny v roce 1855, kdy byla otevřena Česká lesnická škola v Bělé pod Bezdězem.

V roce 1895 byla dvouletá škola přeměněna na tříletý vyšší lesnický ústav. Pro nedostatek prostoru byla škola přemístěna v roce 1904 do Zákup. Po vzniku Československa se stala státní školou. V roce 1922 je reorganizována na čtyřletou lesnickou školu. Vyučovat se v této škole přestalo v roce 1940. Nově bylo vyučování zahájeno v roce 1945, ale rozhodnutím tehdejší československé vlády byla škola přeložena do Trutnova. Státní vyšší lesnická škola v Trutnově byla slavnostně otevřena 15. října 1945.

Založení školy

V pondělí 15. října 1945 v 8.00 hodin bylo slavnostně zahájeno vyučování ve dvou třídách prvního ročníku. Prvním ředitelem Státní vyšší lesnické školy v Trutnově (SVLŠ), přeložené ze Zákup, byl Ing. Vladimír Hendrych (1902 – 1966) a prvními třídními profesory Ing. Josef Podivín (1910 – 1962) a Ing. Dr. Jaroslav Řehák. Do prvního ročníku nastoupilo 87 studentů, věkově starších mužů, z nichž někteří se aktivně podíleli na domácím i zahraničním odboji, ověnčení byli bojovou slávou i trpkými zkušenostmi druhé světové války. Ve středu 24. října 1945 ve 14.00 hodin se konalo slavnostní otevření školy pro veřejnost za přítomnosti zástupců ministerstev, místních lidosprávních a státních orgánů. Okresní město Trutnov nabízelo pro zřízení školy nejvíce ze všech měst ucházejících se o bývalou bělsko – zákupskou lesnickou školu (Bělá pod Bezdězem, Chomutov, Jirkov v Krušných horách, Liberec, Nové Město nad Metují, Zákupy).

Místní správní komise v Trutnově nabídla budovu bývalé německé chlapecké školy u městského parku, vnitřní zařízení školy, pozemky proti budově, internátní ubytování a stravování žáků, přidělení přiměřených bytů zaměstnancům školy, dopravu žactva autobusem do cvičného polesí.

Řízení a správa školy

V letech 1945 – 1950 řídilo školu Ministerstvo školství a osvěty v Praze, r. 1951 – 1956 Ministerstvo lesů a dřevařského průmyslu (správa pro lesy a dřevařský průmysl), v letech 1957 – 1961 opět řízena Ministerstvem zemědělství a lesního hospodářství a spravována stejnojmenným odborem KNV. Od roku 1961 po územní reorganizaci až do zrušení krajů v roce 1990 byla řízena Ministerstvem školství a spravována odborem školství VČKNV v Hradci Králové. K 1. září 1990 získala škola právní subjektivitu a je nadále řízena Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR v Praze a spravována Školským úřadem v Trutnově do 30. 9. 2001 a od 1. 10. 2001 dosud spravována odborem školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v Hradci Králové.

Typy škol a studijní formy

Od října 1945 až dosud je v Trutnově čtyřleté řádné denní studium lesnictví ukončené maturitou. Škola měla různá pojmenování v obecně známých zkratkách: SVLŠ (1945 – 1949), VLŠ (1949 – 1952), SLTŠ (1953 – 1955), LTŠ (1956 – 1961), SLTŠ (1962 – 1984), SLŠ (1985 – 1996), SLŠ a VOŠL (1996 – dosud). V letech 1945 – 1993 bylo pětileté studium při zaměstnání a čtyřleté dálkové a externí studium SLŠ ukončené maturitou. V letech 1957 – 1969 probíhalo tříleté studium SLŠ (abituriantské) pro absolventy středních škol ukončené maturitou z odborných lesnických předmětů. V letech 1958 – 1972 se vyučovalo v tříletém dálkovém studiu nižší LMŠ při zaměstnání, 1959 – 1964 probíhalo dvouleté denní studium LMŠ, 1961 – 1968 a 1974 – 1977 tříleté studium vybraných odborných předmětů SLTŠ (bez maturity). Proto byla zřízena konzultační střediska studia při zaměstnání SLTŠ a LMŠ v Trutnově (od 1. 9. 1954), dále v Teplicích v Čechách (1. 9. 1968, 1978 – 1982), v Hradci Králové (1962), v Praze (1964) a v Havlíčkově Brodě (1. 9. 1964 – 30. 6. 1968). Také pro abiturienty SLTŠ bylo v letech 1974 – 1992 zřízeno dvouleté pomaturitní studium pro pracovníky lesních provozů.

Od 1. 9. 1996 bylo zahájeno vyučování na nově zřízené dvouleté Vyšší odborné škole lesnické, která byla v roce 2003 transformována na tříletou. Od 1. 9. 2005 bylo opět otevřeno dálkové studium SLŠ. Od 1. 1. 2008 sloučením dvou lesnických škol VOŠL a SLŠ Trutnov s SŠLZ Svoboda nad Úpou vznikla Česká lesnická akademie – střední škola, vyšší odborná škola.

Historie budovy školy

Základní kámen školy byl položen v červnu roku 1892 na okraji právě slavnostně otevřeného městského parku. Stavební práce probíhaly velmi rychle, a tak už v září t. r. byla hrubá stavba školy pod střechou. Celá stavba byla ukončena a škola slavnostně otevřena 16. září 1893. Do obecné školy německé chlapecké reály nastoupilo 329 žáků a do měšťanské školy 60 žáků. Školu tedy první rok navštěvovalo celkem 389 žáků. V nové tělocvičně školy byl instalován oltář a malé varhany. Většina žáků i učitelů byla katolického vyznání. Školu však navštěvovali též učitelé a žáci židovského a evangelického náboženství.

Za 1. světové války byla tělocvična školy zabrána pro výcvik jednoročních vojenských dobrovolníků. Také výuka byla válkou značně narušena. Školáci se zúčastnili různých sbírek kaučukového odpadu, železného šrotu, vlny a starého papíru. Dívky vyráběly obvazový materiál. Během války byl ve škole zřízen ortopedický ústav, kde se učili váleční invalidé pomocí speciálních aparátů – protéz znovu chodit, či pracovat. V okolí fontány v dolní části parku byly rozmístěny lavičky označené červeným křížem, sloužící k odpočinku těmto pacientům.

Po 1. světové válce byla kapacita školy pro žáky nedostatečná, proto v roce 1926 byla nad tělocvičnou vystavěna dvě patra, kde byly zřízeny nové třídy. V roce 1928 v místech dnešních školních šaten byly zřízeny školní lázně. Pro potřebu vodní masáže sloužilo žákům i zaměstnancům školy 12 sprch a 4 vany, což bylo v té době velkou novinkou. Po 2. světové válce byla do této budovy přesunuta Státní vyšší lesnická škola ze Zákup. Výuka byla zahájena 15. října 1945, kdy do prvního ročníku nastoupilo 87 žáků. Prvním ředitelem lesnické školy byl jmenován ing. Vladimír Hendrych.

Historie domova mládeže

Již od svého založení usilovala trutnovská lesnická škola o dva důležité objekty, nezbytné součásti každé lesnické školy – o domov mládeže a o školní polesí. Po počátečním provizoriu a boji o získání samostatného internátu se podařilo v roce 1946 získat budovu bývalého chudobince (dnešní DM Lipová) a dočasně dvě provizorní ubikace v místech dnešního sídliště „Křížík“. V roce 1952 byl převzat domov mládeže ve Volanovské ulici směněný v roce 1970 za budovu č. 57 v Lužické ulici. V letech 1961 – 1967 se část žáků LMŠ i SLTŠ ubytovala ve starém zámečku v obci Staré Buky, vzdálené od Trutnova 11 km, odkud každodenně dojížděli do školy autobusem. Žáci vyšších ročníků si museli zajistit ubytování v soukromí. V letech 1967 – 1984 našli žáci prvních ročníků azyl v domově mládeže Východočeských uhelných dolů v Malých Svatoňovicích, vzdálených od Trutnova 17 km, odkud dojížděli vlakem. V roce 1978 získala škola několik pokojů a lůžek

přístavbou v Lužické ulici, ale ani to nestačilo. V letech 1979 – 1984 byli přechodně ubytováni žáci čtvrtých (popřípadě i třetích) ročníků (jednalo se asi o 18 – 32 žáků) ve společné ubytovně Úsvit n. p. ZPA, Texlen a Kara v Trutnově. Po konzultacích s VČKNV bylo rozhodnuto o výstavbě nového domova mládeže. V letech 1980 – 1984 tedy probíhala výstavba čtyřpodlažní budovy internátu poblíž školy ve stráni za Okresním domem pionýrů a mládeže. K 1. 9. 1984 byl nový internát školy (v Lužické ulici) o kapacitě 145 lůžek, vybudovaný svépomocí nákladem 5,5 milionu Kč, dán do užívání. Domov mládeže je moderně vybaven, vedle odpovídajícího hygienického zařízení jsou zde kuchyňky, izolační místnosti, fotokomora, sklady, zubní středisko, v suterénu střelnice.

Stravování žáků se zabezpečovalo v prvních měsících od roku 1946 na domově mládeže Lipová. Žáci se také stravovali (snídaně a večeře) na DM ve Starých Bukách a v Malých Svatoňovicích. V letech 1995 – 2005 došlo k dalšímu zlepšení ubytování a vylepšení životního prostředí ve škole i na domovech mládeže.

Byla dokončena rekonstrukce budovy Domova mládeže v Lužické ulici č. 489. Zde byla provedena střešní nástavba s 2 garsoniériami, dále vybudována školní jídelna, kuchyň, střelnice, zubní ordinace a chloubna naší školy. Tou je překrásná stylová aula, která slouží k různým slavnostním příležitostem a je i místem konání odborných seminářů pořádaných školou a jinými institucemi. Dále byly při této příležitosti vybudovány v této budově kabinety a učebny biologie a výpočetní techniky. Součástí této akce byla i rekonstrukce sociálních zařízení ve všech poschodích tohoto domova mládeže. Celkové náklady na zvelebení ubytování a stravování dosáhly částky 30 mil. Kč.

Vedle hlavního domova mládeže se investovalo v minulých letech i do ostatních ubytovacích zařízení. V roce 2000 (1999–2000) byla dokončena rekonstrukce sociálních zařízení v DM Lužická č. 57 nákladem přesahujícím 1 mil. Kč. Zvyšující se počet děvčat studujících na škole vyvolal potřebu jejich lepšího ubytování, a tak v roce 2003 byla dokončena nástavba DM mládeže v Lužické č. 57 nákladem více než 7 mil. Kč. Touto nástavbou se získalo 28 míst pro velmi kvalitní ubytování dívek.

Lesnický ústav Bělá pod Bezdězem

Článek z předválečného vlastivědného časopisu „Bezděz“, který vycházel v České Lípě.

Historický učební plán výuky – verze 1

Historický učební plán výuky – verze 2

Hospodářský rozvoj v 19. Století se projevil v lesnictví snahami o zlepšení lesního hospodaření. Legislativně řešil danou situaci císařský patent č. 250 – lesní zákon z 3. 12. 1852. V něm je zakotven požadavek ministerstva orby a hornictví, aby lesy byly spravovány odborně vzdělanými lesními hospodáři, kteří své odborné znalosti a schopnosti prokáží složením tzv. státní zkoušky pro lesní hospodáře. Podmínkou pro připuštění k této zkoušce bylo absolvování lesního učiliště a tříletá lesnická praxe. Původně se hledalo pro lesnické učiliště místo v západních Čechách v návaznosti na zkušenosti soukromého lesnického institutu lesmistra Ignáce Jana Ehrenwertha založeného r. 1773 v Blatné u Chomutova, a který zde působil 18 let.

Největší zásluhu o založení lesnické školy v Čechách měl Český lesnický spolek (Der böhmische Forstverein), který vznikl jako první v rakouské monarchii 3. 8. 1848. Na plenárním zasedání v Kosmonosích se členové usnesli podniknout všechny kroky ke zřízení lesnické školy, jejíž potřeba se již od začátku století stále naléhavěji pociťovala. Do čela komise byl postaven kníže Schwarzenberg a dalšími členy byli jmenováni lesníci. Jednání s vládou o budovu pro ústav bylo bezvýsledné. Situaci zachránil hrabě Christián Waldstein, někdejší president spolku, kdy pro sídlo ústavu nabídl svůj zámek v Bělé pod Bezdězem, později pak celý rozsáhlý majetek hraběte Waldsteina včetně zámeckého parku. Přesto, že státní správa byla ochotna přispět na

zřízení a provoz lesnické školy jen úměrně k rozloze státního majetku (tedy vcelku nepatrně), podařilo se opatřit nezbytné finanční prostředky a škola byla otevřena dne 1. 5. 1855.

Škola byla dvouletá a pro přijetí ke studiu se požadovalo úspěšné absolvování 3. ročníku reálného gymnázia nebo gymnázia a dvouletá (výjimečně jednoletá) praxe u některého z vybraných lesních hospodářů. Učební plán (viz příloha) poskytuje přehled o předmětech v I. a II. ročníku – byl několikrát přepracován. Studium bylo zakončeno závěrečnou zkouškou. Absolventi byli osvobozeni od zkoušky pro technickou a ochrannou službu. Po tříleté praktické působnosti se mohli podrobit státní zkoušce pro lesní hospodáře ve smyslu § 22 zmíněného lesního zákona č. 250/1852.

Škola měla různé názvy:

1895 – 1904 ... Vyšší lesnický ústav Bělá pod Bezdězem

1904 – 1925 ... Vyšší lesnický stav Zákupy

1925 – 1940 ... Státní německá vyšší lesnická škola Zákupy

S rozvojem úrovně lesnictví se postupně zdokonaloval způsob výuky, několikrát byl přepracován učební plán i zkušební řád a v roce 1895 byla škola povýšena na vyšší lesnický ústav, přičemž studium bylo prodlouženo na 3 roky. Postupem doby přibývalo sbírek a rozrůstal se počet posluchačů, takže zámeček v Bělé pod Bezdězem brzy nestačil uspokojit požadavky školy. Proto dnem 23. 7. 1904 po 49 letech působení ústav v Bělé pod Bezdězem svou činnost skončil a přemístil se do bývalého císařského cukrovaru v Zákupích.

K přeložení školy došlo po delším jednání s císařským generálním ředitelstvím soukromých a fondových majetků, jehož konečným výsledkem bylo uzavření smlouvy, podle které byly budovy bývalého císařského cukrovaru v Zákupích dány Českému lesnickému spolku do bezplatného užívání na dobu 60 let s výměrou 7,15 ha pozemků a to ode dne 1. 10. 1904.

Přestavba cukrovaru na školu byla velmi nákladná a organizačně náročná. Muselo se vybudovat 6 poslucháren s aulou, kabinety, založit botanický park, pokusná políčka, rybník a vnitřní vybavení (ústřední topení, vlastní elektrárna, jídelna a ostatní sociální zařízení). Náklady na přestavbu a přístavbu budov nesla císařská fondovní pokladna a zřízení studentské koleje bylo hrazeno ze záručitelné půjčky. Všechny práce byly skončeny v předpokládaném termínu a studijní rok, od založení školy již padesátý, byl slavnostně zahájen 2. 10. 1904.

V roce 1908 byl zaveden nový organizační řád, podle něhož úkolem školy bylo připravovat posluchače po stránce vědecké a speciálně lesnické pro správní službu. Doba studia byla i nadále tříletá, každý ročník byl rozdělen na zimní a letní semestr, který končil závěrečnou zkouškou. Byla nově upravena učební osnova, která se jen nepatrně lišila od osnovy vysokoškolské (předměty základní a odborné – viz příloha). Učební plán sestával z přednášek a praktických cvičení denně od 8 do 12 hodin a odpoledne od 14 do 16 hodin. Předmět myslivost a rybářství včetně nauky o zbraních zahrnoval i cvičnou střelbu kulí i brokem. Byla snaha přeměnit vyšší lesnický ústav v lesnickou akademii, ale jednání ztroskotala.

Organizační řád i učební plán školy se i nadále přizpůsoboval měnícím se požadavkům na kvalifikaci absolventů, až v roce 1922 přešla škola na čtyřletý typ studia v souladu se systémem čs. školské soustavy, zakončený maturitou. V roce 1925 přešla škola do státní správy, při čemž její označení bylo upraveno na Státní německá vyšší lesnická škola v Zákupích. V důsledku válečných událostí byla výuka ukončena v r. 1940. Po válce ministerstvo školství a osvěty výnosem č. A 79.944/45 z 28. 8. 1945 přeložilo školu ze Zákup do Trutnova.